

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 24. Serio Pilatus Christi causam indagavit quatenus constaret quod nullam ipse morti suæ dedisset, sed vt per eam Regnum fundaret omnino cœleste, sicut lamina præfiguravit hyacinthina in Mitra ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53092](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53092)

Christus hoc ore Dauidico designavit:
 7. 7. *Posuerunt me in latu inferiori in tenebris &*
in umbra mortis. Hoc integro Psalmo ut
 opnor, circumstantias declarat quae huic
 interueniunt actioni, ut me sibi securum
 redderent, in lacum iniecerunt obsecrum
 aereo ut ymbra & imaginem mortis esse
 distantes. Sic hoc interpretor, quod sicut
 Caiphas Pontifex erat, suum habebat car-
 cerem ut modo Episcopi in Palatijs suis,
 atque pro malefactoribus magis facinorosis
 profundum seruabat ergastulum solitarium
 & tenebrosam; huic Christum inieclum
 7. 8. *fannis & opprobrijs irritabant:* hoc enim
 verbum illud significat: *Super me confirmatus*
est furor tuus. Varijs illum iniurijs affligebant,
 & vndis superuenientibus demergebant quod
 grauius non potuit exponere quam dicitur:
 2. *Omnes fluctus tuos inuolucisti super me.* Hac
 3. *quae tractata sunt, conueniens non est ut*
 4. *illa ante diem iudicij nobis innotescant hoc*
 5. *enim est: Tu sis imperperius meus, solus*
 6. *Deus ipse nomic blasphemias & maledicta,*
 7. *quae in illum instigante diabolo conge-*
 8. *bat, quibus lacessitus se submittebat.*
 9. *Atque autem facta est.* Coacto a. man
 10. *concilio, cunctisque conuenientibus sacerdotibus*
 11. *& Consiliarijs vniuersis ciuilemque sententiam*
 12. *praecipitur ut coram eis Christus sitatur*
 13. *verum quod nocte dicebat ratificaret: quae*
 14. *circa illum interrogata est: Si tu es Christus*
 15. *dicens palam, quibus Dominus respondet:*
 16. *Si vobis dixero, non credetis, si autem interro-*
 17. *gauero, non respondebitis neque dimittetis.*
 18. *Exiguum proferet fructum si vobis hoc*
 19. *dixero, eum aures oculos feritis ne fidem*
 20. *adh beatiss. Quod si a vobis nonnulla re-*
 21. *quisitro sanctae scripturae testimonia veri-*
 22. *tatis assertiva, quam adituro mihi ad rem*
 23. *non respondebitis, nec me manu nitentis:*
 24. *vnde quid quid modo dixero nullam par-*
 25. *tiet fructum: sed in illum seruatur diem,*
 26. *quo videbitis filium hominis in nubibus*
 27. *caeli cum maiestate magna & potestate*
 28. *sedentem in throno ad dextram Patris,*
 29. *mil'enis Angelorum stipatum legionibus*
 30. *iudicem viuorum & mortuorum in die*
 31. *iudicij omnium vniuersalis: quibus ex verbis*
 32. *haec elicerunt consequentiam, dixeruntque:*
 33. *Tu es ergo filius Dei, q. d. ex dictis tuis colli-*
 34. *gitur te esse filium Dei: quandoquidem taceretum & Sacerdotibus. Studuit diabolus facta*
 35. *2880 71*

fessurum affirmas ad dextram Dei installi-
 Plaliciij: Dixit Dominus Dominus non, sicut
 dextris meis. Hanc illis Christus conuictio-
 sequentiam: Vos dicitis, quia ego sum, autem
 confessionis Christi ratificationem ad consilium
 capiendum fecerentes, sibi persuaserat quod
 iam nunc ad sententiae pronuntiationem opor-
 tere disposiram: *Quid adhuc distulimus*
testimonium? Ipsi enim audimus ex utroque
 Et iterum suffragantur eum esse reum morte,
 vnde data hac sententia illam approbati
 volunt a praeside Pontio Pilato quam iubet
 executioni mandari. Et brachium attulit
 seculare quo puniat hominem iuste tantum
 iudicium auctoritate condemnatum, praeter-
 dentes ne Pilatus processum huic discussum
 subijceret, sed illis fidens eum controuersio
 mortis calculo damnetur.

His intererat Iudas: ut enim eum Christus
 appellauerat amicum, quantum conuictio-
 bum hoc cordi eius intulisset. Et hoc ex
 vna parte viderat sibi ab illo opera pariter
 fuisse amicitiae, atque ex altera tantae pro-
 fectiois cum conscientia mordere, quia illa
 erat quam contra Dominum commiserat, &
 eius expectabat libertatem, vel quod illa in
 manibus effugeret, meminit quod multo
 feret modos recuperandi denarios ingratum
 non tamen vendendo magistrum suum,
 & agere poterat id quod Gicij discipulus
 Elisei qui falso nuntio Domini sui ad-
 petiturus a Naaman Syro tunicas & vesti-
 menta, & ita Iudas posset alio nuntio falso
 que medio consequi a Lazaro, Magdalena,
 Simone Leproso, vel Zaccharo aliquod loquum
 auaritia suae subsidium: atque ea morte
 interfectione noluit de conspectu Domini se
 subtrahere, donec vicinum rei successum
 cognouisset. Verum cum rem iam co-
 promotam, ut iam de via eius proclamatum
 esset: *Videns quod damnatus esset, Iudas se*
 35. *suspensit: spes illi defecit.* Principes autem
 sacerdotum, quamuis enim multi illo
 cum Christo ad Pilatum accessissent: illam
 accusaturum causamque suam proposituri, alij
 tamen in templum se receperunt repositi
 Religiosi. Illis igitur loquutus est Iudas ut
 pactum cum illis iniurum rescinderet accep-
 tamque pecuniam redonarret: *Passiones*
 35. *diaboli, retrahit triginta argenteos Principibus*
 35. *facta*

Tolerare eo medio quo ceperat: etenim
 Passionem Christi per Iudæ contractum
 inchoavit, & eandem conatum impedire per
 executionem contractus quam Iudas expo-
 sulabat. Porro responderunt illi: *Quid ad nos
 tu ualent q. d. Tu uidisti, iam tempus hęc non
 patimur, cum negotium sit adeo promotum, tu
 uides quid nobiscum ageres, quid nobis
 referat quod tu inconstans à contractu resi-
 disti: ut autem uidi nullum superelle re-
 stitum Abiis loquor se suspendit. Hic
 multa nobis occurrunt considerata de
 quibus sicut tradit Iulianus, D. Petrus ait:
*Supra crepat malis, & diffusa sunt viscera
 eius.* Porro istam in hac morte infortuna
 Iude, in qua predicta sunt populi uina
 Iudæi: quoadquidem in quolibet exercitu
 uires dicit ab inimicis infusa eladis
 exercitus certissimum sit argumentum: ut
 clare patet in multis historijs legis antiquæ
 & nouæ: utem in morte Saul Abiion,
 & Holofernis: quoniam hoc ipsum decla-
 rat Propheta dicit: *Percussio pastorem &
 dispersio gregis.* Si Iudas factus sit eorum
 Iudas uix erentis Iudæorum, & diaboli
 moratur motus inductione qui maximus
 scilicet inimicus quem habuerunt suæ inten-
 tioni ad mortem Christi, eo instanti quo
 fama cognouit ex eius morte obuentura,
 unde tantopere laborauit obicem illi ponere
 cuiusque ut potuit, impedire: palam est quod
 in hac morte huius sui captanei ut certa
 haberi potest totius huius ruina Respu-
 blicæ.*

Prægrandi igitur tumultu ac strepitu
 magna multitudine tam gentium quam
 Iudæorum Christum traxerunt ad Præto-
 rium Pilati, ad domum eius accesserunt, ut
 autem tunc celebritas imminerat Paschalis
 solentem se comminare ingrederentur Præ-
 torium Pilati ubi tribunal suum celebrabat,
 tanquam gubernator & dux generalis gentis
 Iudæorum. eo modo quo nunc in Hispania
 principes in domibus suis loca habent electa,
 in quibus magna prædant maiestatis ut in
 uicinis uicibus, Regum suorum & Imperatorum
 præerentes auctoritatem. Inducant autem
 sacerdotes se fore immodicos si locum illum
 tribunalis gentium intarent eo die quo
 & iam Paschalis primatum celebrabant, &
 contrariarentur ne comedere liceret eis

panem azymum, quem Deus illis diebus
 comedendum præceperat: unde foris remane-
 nere decreuerunt. Ut autem tanta conuenit
 multitudine ut tumultus nimis excreceret,
 renuntiatum est Pilato turbam præ foribus
 stare, vitæque adduci eum magis seruatum
 diligentia: & quamuis tamquam gubernator
 auctoritate polletet præcipiendi illis etiam
 inuicem ut locum ingrederentur, ubi pro more
 habebat litibus cauillique intendere, uoluit
 tamen urbanus esse illisque cedere quo friuolas
 suas possent implere ceremonias: unde foras
 ad eos egressus, sic illos interrogat: *Quam
 accusationem offertis aduersus hominem hunc?*
 Nemo dubitat quin Pilatus nosceret Christum
 nihilominus dicit: *Homines hunc propter
 auctoritatem quam ut Iudæi cunctis uolebat
 exhibere: respondent illi sacerdotis & Prin-
 cipes: Si non offertis hęc malefactor, non tibi tra-
 diffimus eum.* Uocabant ipsi ut crederet tam-
 quam rem certam & planam, quod illum
 producere sufficeret, quo declararetur mortis
 reus, eorumque intentionem ut bonam sublig-
 naret. Huc uenimus & uirum hunc addux-
 imus, uir sumus, qui hanc nos non ingerere-
 mus negotio, ut nos ipsi die adeo celebri
 qualis hęc est, illum traheremus, nisi intelli-
 geremus tantum esse malefactorem, tantum-
 que reipublicam inuicere periculum, ut si
 hinc statim non obiuraretur, illum puniendo,
 cuncta pessumdarentur.

Supra modum timebant ne Pilatus cau-
 sam examini subiceret, unde uoluerunt illi
 ut ex illis portibus & quibus spectabat,
 eorum uidentem processum & causæ confirmans
 eam, illum morti adiudicaret. Verum-
 tamen Spiritus S. qui hinc negotio tanti
 momenti maxime apposerat, licet decreuerat
 ut Christus in cruce moreretur, etiam
 ordinauerat, ut primo eius probaretur
 innocens, & diuinitas eo modo, ut tam
 gentiles, imo ipsi lapides & clementia
 cognoscerent: unde non potuerunt illi in-
 peone ne Pilatus causam Christi discerneret
 Cognouerunt igitur expediens tunc esse il-
 lum datâ operâ acculare quatenus il-
 lum Pilatus condemnaret. Quocirca sic
 proponunt: *Hinc inuenimus saluarent gentem
 nostram & probarentem uoluit dari Calary*, Iudæ
 & dicitur in se Christum Regem esse. Hanc
 proponunt accusationem, uel illa quo p. ff. int., nota
 al.

464
" alius aggrauantes. Primo dicunt *Huc in-*
" *mas subuertentem gentem nostram*, ita ut populus
" commotione non minima perturbaretur.
" Notandum illud *Inuenimus* q. d. diuino
" adhibebimus beneficio tale nos dominum
" comperisse ab homine hoc reipublice illatum.
" Deinde secundum magis extollit primum: ex
" terra nobis condat scicntia quod Imperatori
" Romano retinent solui vestigia quae tanta
" nos diligentia soluimus. Tertio: se Regem
" proclamauit a quo ut talis legiones conscrip-
" sit populi, quas sepe tecum produxit in campu
" uicinis rem spectantibus. Hoc iudicauerit illi
" sufficiens quo Pilati peccata aduersus Christum
" iustitiae.

" In uerbis illis insignem solum testat sunt
" multam, eam tam evidens fuerit, quod pro-
" ferebant, mendacium: quoniam mandauerat
" expresse soluendum esse centum denari, dum
" interrogatus sic respondit: *Reddite quae sunt*
" *Caesari Caesari*. In reliquis etiam in uocantur:
" quia tantum aberat ut Rex esset temporalis
" uel dominum aliquod praese ferret tempo-
" rale quo super omnia fulgebat: ut etiam ut
" Rex a plebe crearetur, fugam inierit, quando
" Regiam illi praestare uoluerunt adorationem;
" eo die quo quinque panibus quinque milia
" saturauit hominum, Deo lesio die Palmaru
" humilis ingressus est iherosolimam, ut uilitas
" animae, ut iustitiae, declararet quam longe
" abeller, quoniam ingredebatur, a uisum paulo
" sibi nomen Regium: sed arbitrati sunt illi
" quod Pilatus has omnes causas uicere non
" uentilaret. Non sic tamen coangit etiam
" Christum ad iherosolimam uocantur praetorium a
" quo sic Perconclatur *Tu es Rex Iudaeorum*
" Quem tanto iuliet inane tempore uenturum
" praetolantur, Non alius inquit, hoc etenim
" uigebat negotium in iherosolima, & Pilati tangere
" proprius officium eius instigare uentilatio-
" nem. Respondet illi Dominus: *A conspectu hoc*
" *datis, an alij tibi dixerunt de me?* Vel dicit hoc
" quia sic tibi peccata, & uel alij tibi inquit
" runt *Regnum meum non hinc*. Quod confirmat,
" quia dominus esset in iherosolima, tamali, exerci-
" tus pedum & equitum, multa turba cultu illi
" & conuictus Praetorium illud: nihil
" horum habeo, nisi discipulos omnium indigos
" & ceteros meae frequentatores, in qua nihil
" aliud auditur, nisi docetur aliud quam inte-
" gra omnium temporalium facienda renuncia-

tio, turba me sequitur simplex & ab omnibus
despecta: an hoc est esse Regem qui iherosolima
terra fundat maiestatem? Clarum est quod
non.
D. Cyrill, ornatum expendit capitis sum-
pit faciendum: *Facit laminam auream iherosolima*
" *calabris in ea calatura sigilli: sanctificam*
" *Dominus, & impones illud in hyacintho inter,* &
" *erit supra mirram* &c. & *erit in frontibus*
" *perpetuis*. Voluit ut mitra summi sacerdotis
" foret ex Hyacintho, quatenus per illam fate-
" missi, inquit praefatus Doctor, mitra summi
" Sacerdotis Lucilli componendam et Hy-
" cintho: *Intellige iam, quomodo mitra et*
" *hyacintho habuerit Christus*. Quia Regum
" Christi praclarum non ornandum erat de
" terra nec de rebus terrenis, sed de coelis,
" idcirco uoluit ut mitra sua, qua designat
" Regnum, sit ex hyacintho, qui coelum reprae-
" sentat. Eius uerba profeto: *Cui praclarum* &
" *institit in igne, lamina in ignem aurea, uisum*
" *namque Dominus est, atque Rex Christus*. &
" *secundum naturam, & secundum participationem,*
" *nam cum Deus esset per naturam, carnem*
" *semetipsum, & formam serui accepit, Regnum*
" *est, est autem hyacinthi uel signum*. *Reuerentia*
" *igitur Christi dicentis: Regnum meum non est*
" *de hoc mundo: neque enim Christus Rex terrenus*
" *sed coelestis est, uniuersumque creaturam sub*
" *pedibus habet*. Ex hac Christi responsione Pilatus
" hanc tormant consequentiam: *Ergo Rex*
" *es tu?* Anquit Christus, dicendo: *tu dicis*
" *Patri loquendi Christo propria: Ego in hoc*
" *uolui sum, ut testimonium perhibeam ueritati*.
" *Ego in spira natus: non ueritate, ego ueritas*
" *sum ab aeterno a Patre meo generata, ego*
" *ueni in mundum fauore ueritatis, ego pro-*
" *rector, & pro ea mori uolui, & omne quod*
" *uicetur ex ueritate, audit uocem meam: non*
" *enim illis ante dixerat: Quae ex Deo est, ueritas*
" *Dei ueritas: praeparata uer non auditis, quia*
" *Deo non estis*. Ut uidit Pilatus Christum hinc
" ueritatem tantopere ad sui allumere despec-
" tionem, quae sunt: *Quid est ueritas?* Sed despec-
" sum non exspectauit: in quo ostendit potes-
" uoribus huius mundi & tyranis praesentem
" tatem nihil grauius, nihil esse molitius.
" Quia cum omnes magnates ordinare
" nulli multaque committant uoluntas
" horrent maximo opere ueritatem: & quare

Matt. 22.
22.

V.
Quae
uerit
Christi
regnum.

nam nosse desiderat, non tamen velle
illam sibi faciem proponi: sicut omnes luce
delectamur solis, sed qui eius in oculis suis
reflexionem, seio neminem. Hoc
ipse Christus ait: Qui male agit, odit lucem.
Hic exilis laborabat ad se lippis et lampada
dem in templo lucemem nequiter iuraverit
quocumque vi tam intueretur, distulit donec
emingeretur. Hoc actus de potentioribus.
Audire veritatem, quia per ipsam damnum
publicis nonis eorum infertur inuulnitas, non
deprecat, nisi debilem & pene extinctam.
expetere Pilatum illam ita desiderans, hinc
non expectat respondum licet eum de hac
interrogaret.

1. 25. In omnibus tribunalibus Caipha,
Pilati & Herodis, ad que Deus Christum
trahi voluit, eius declaratur innocen-
tia, vt patet in eorum singulis euenti-
bus.

D Math. notat quod in omni-bus crimi-
nacionibus cotra Pilatum a sacerdotibus
& Pontificibus Christo obiectis, nullum ipse
respondum dedit: Et cum accusaretur a
Iudeis sacerdotibus & Senioribus, nihil
respondit. Similiter dum ait Pilatus: Non audis
quod accusant te dicunt testimoniat Alcumum
dicitur silentium. Et non respondit ei ad alium
verbum, ita vt miraretur. Erases vehementer
Tantum admiratur est Pilatus silentium in
Domino, tantis tamen accusationibus op-
pessa. Hæc D. Augustinus in hoc silentio,
consequitur hæc profert rationem: Quia defen-
sionem non exegit, nec timebat verba. Ambian
defensio qui timent vincti: atque ad huius rationis
conclusionem hanc mouet questionem:
Mirum in fratres, quod arguatur Saluator &
pater. Tacuerunt enim negat quod obicitur,
non non tunc respondere quod queritur. et
respondit. Doctor ille qui in sui defensionem
respondet, hoc agit, quia timet vincti: porro
Christus ideo potius tacet vt vincat; non
respondet quia victoria consistebat in eo
quod iudicaretur tanquam malus: Vt iustifi-
cetur in sermone tuis, & vincas cum iudicaris.
Veritatem velut talis iudicaretur, silentio opus
erat non satisfactio requirebatur, etiam
aliam idem sanctus addit rationem, nempe
Hieron. Sup. de la Nuzca. Tom. IV.

hanc: Non ego lingua respondenti, qui habet
innocentiam patrem, tanquam quoniam iudex
constituitur dicitur: innocens ego sum a sanguine iusti-
kibus. Silet Christus quia ipse blente loquitur
iudex: tanta namque præfulget innocentia,
vt etiam non loquente Domino, ea iudici
conitet aperitissimè: Melior est igitur causa
que non defenditur, & probatur: plebs iustitia
que non verba asseruit, sed veritate fulci-
tur.

Pro huius confirmatione factum expedit
Suffrag, que & ipsa similiter accusata
obmutuit: animum castitas eius & vitæ
sanctimonia pro illa responderunt: Susanna
sancit. & vicit inimicos suos, pro qua castitas
loquitur: et aduertit acutè D. Augull. a
Danielle & Pilato eadem fuisse verba dicta,
dicit Daniel: Mundus sum a sanguine huius:
& exclamat Pilatus: Mundus sum a sanguine
iusti huius Porro silentium in differentia: nam
hæc cum dixisset Daniel: Peccatis populi
reuscauit errorem, sed Pilatus auxit potius fieri
vini: & item, quod eadem sententia absoluitur
iudicia, quæ est & absoluta iustitia. Quantum
conscio voluit illis Deus ad memoriam
reuocare Susannæ facinus: quatenus sicut illi
audiendo Daniælem a proposito desisterent, &
hi pariter præsidem audiendo desisterent.
Audite D. Augullin. Sed Daniel melius quam
Pilatus: ille enim pudicum sanguinem confertur
& tradit. Quid enim prodest testimonium perbi-
buisse innocentis, & velut reum adduxisse nequitia,
nisi quod gratius peccatum est vnum eundemque
& pronuntiare iustum. & tradere criminosis:
Ipsæ enim iniquitatis suæ testis est, qui ore absoluit,
& corde condemnat. Laeteri licet manus Pilatus,
tamen sua facta non diluit, quamuis absolvere se
putauerit iusti sanguinem de suis membris, eodem
tamen sanguine meos eius tenetur infecta: ipse
enim occidit Christum, qui enim tradidit occiden-
dum, Daniel ergo melius quam Pilatus: ille peccauit
populi reuscauit errorem: hic autem furentis,
Synagoga sacrilegium confirmauit &c. Quæ ini-
quitas, si Susannam declararam innocentem, et
tamen damnarent, potest in mundo grauior
inueniri? Ecce cur Christus ad iudices ra-
piatur, vt nimirum eius probetur & confir-
metur morum innocentia, atque hinc non
tolerantia pateat iniquitas tam iudicis eum
condemnantis post testam eius innocen-
tiam, quam furentis populi sacerdotum &
Nun Pilu.

II. Susanna defendit.

Dan. 13

D. Avo.

13

13

13

13

13

13

13

13

13

13

13

13

13

13